

SÁMEDIKKI ORTNIDUVVANČOAŽKIN 1/2016

Áigi guovvamánu 23. bve 2016 dmu 10
Báiki Solju, Sajos, Anár.

M

E

Mielde/

~~eret~~

Kyrö Kari	čoažkkima rahppi
Aikio Jouni	lahttu
Avaskari Anu	”
Feodoroff Veikko	”
Hetta Jouko	”
Holmberg Aslak	”
Juuso Tuomas Aslak	”
Jääskö Neeta	”
Keskitalo Pigga	”
Kustula Kirsti	”
Magga Ulla-Maarit	”
Magga-Vars Petra	”
Nuorgam Anne	”
Paltto Heikki	”
Pieski Pentti	”
Saijets Janne	”
Sanila Tanja	”
Sanila-Aikio Tiina	”
Sara Magreta	”
Sujala Antti	”
Tapiola Nilla	”
Valkeapää Nihkolas	várrelahttu
Pekkala Pekka	”
Länsman Askö	”
Ruotsala Pia	hálddahushoavda, beavdegirjjičálli
Varis Kalle	vs láhkačálli
Tapiola-Länsman Kaisa	nuoraidčálli
Jomppanen Siiri	gielladorvočálli

joatkašuvvá...

Aikio Anne Kirste	tulka
Magga Arla	”
Aikio Heli	”
Morottaja Matti	”
Harju Terhi	”
Fofonoff Merja	”

SáDi 1 § SÁMI SOGA LÁVLLA

23.2.2016

Lávlojuvvo Sámi soga lávlla (sámiid álbmotlávlla) njealje gillii nu, ahte 1. vearsa nuortalašgillii, 2. vearsa anárašgillii, 3. vearsa suomagillii ja 5. vearsa davvisámegillii.

SáDi 2 § ČOAHKKIMA RAHPAN

23.2.2016

Sámedikki bargoortnega 55 §:a mielde ođđa sámedikki vuosttas čoahkkima bovde čoahkkái agi mielde boarrásamos sámedikki lahttu, guhte maiddá doaimá čoahkkima ságajodiheaddjin, dassážiigo sámediggái lea välljejuvvon ođđa ságajodiheaddji.

Doaimabadjái 2016 - 2019 välljejuvvon sámedikki agi mielde boarrásamos lahttu Kari Kyrö rahpá válgabaji vuosttas čoahkkima.

SáDi 3 § ČOAHKKIMA LÁGALAŠVUOHTA JA MEARRIDANVÁLDI

23.2.2016

Evttohus:

Stáhtaráđdi lea mearrádusain 10.12.2015 vuoigatvuohtaministeriija evttohusas ásahan sámedikki válgalávdegotti nannen bohtosa vuodul lahtuid ja várrelahtuid doibmii 1.1.2016 álgi njealjejagibadjái (**mielddus 1**).

Sámedikki čállingoddi lea sádden 22.1.2016 čoahkkima čoahkkáibovdejeaddji dahkan mearrádusa mielde lahtuide ja várrelahtuide čálalaš almmuhusa čoahkkimis. Ieš čoahkkinbovdehus-áššelistu mildosiiguin lea sáddejuvvon lahtuide ja várrelahtuide 11.2.2016.

Gávnnahuvvojit čoahkkima oasseváldit.

Čoahkkin gávnnahuvvo lágalažžan ja mearridanválddálažžan.

Mearrádus:

SáDi 4 § BEAVDEGIRJJI DÁRKKISTEADDJIID JA JIENAIDREHKENASTIID

23.2.2016 **VÁLLJEN**

Evttohus:

Válljejuvvojit guokte beavdegirjji dárkkisteaddji, geat doaibmaba maiddái jienaidrehkenastin.

Mearrádus:

SáDi 5 § OLLESÁIGÁSAŠ SÁGAJODIHEADDJI VÁLLJEN DOAIBMABADJÁI 2016-2019

23.2.2016 Sámediggelága 11 §:a mielde sámediggi vállje gaskavuodastis ságajodiheaddji ja guokte várreságajodiheaddji. Ságajodiheaddji doaibmá barggustis ollesáigásaččat.

Sámedikki bargoortnega 3 §:a mielde ságajodiheaddji válljejuvvo válgabadjái ain hávil.

Stivrra evttohus:

Sámedikki čoahkkin vállje gaskavuodastis ollesáigásaš ságajodiheaddji doaibmabadjái 2016-2019.

Mearrádus:

Stivrra evttohus:

Dohkkehuvvo áššiid čuovvovaš gieđahallanortnet:

7 § I várreságajodiheaddji välljen doaibmabadjái 2016 - 2019

8 § II várreságajodiheaddji välljen doaibmabadjái 2016 – 2019

9 § Stivrra välljen doaibmabadjái 2016 – 2019

10 § Ealáhus- ja vuoigatvuohtalávdegotti välljen doaibmabadjái 2016 – 2019

11 § Skuvlen- ja oahppamateriálalávdegotti välljen doaibmabadjái 2016 – 2019

12 § Kulturlávdegotti välljen doaibmabadjái 2016 – 2019

13 § Sámi giellaráđi välljen doaibmabadjái 2016 – 2019

14 § Sosiála- ja dearvvasvuohtalávdegotti välljen doaibmabadjái 2016 – 2019

15 § Nuoraidráđi välljen doaibmabadjái 2016 – 2017

16 § Rehketoallodárkkisteaddji ja su várreolbmo välljen doaibmabadjái 2016 – 2019

17 § Lahtuid ja várrelahtuid nammadeapmi sámi parlamentáralaš ráđđái doaibmabadjái 2016 – 2019

18 § Sámiid ovddasteaddji ja su várreolbmuid välljen girkolaščoahkkimii čuovvovaš njealjejagebadjái

19 § Sámiid skuvlenáššiid ovttasbargoorgána välljen ja sámedikki ovddasteaddjiid nammadeapmi dasa doaibmabadjái 2016 – 2019

20 § Sámiid sosiála- ja dearvvasvuohtaáššiid ovttasbargoorgána välljen ja sámedikki ovddasteaddjiid nammadeapmi dasa doaibmabadjái 2016 – 2019

21 § Davviriikkaid oktasaš sáme giela fága- ja resursaguovddáža Sámi Giellagáldu (saamen kielikaltio) davvisáme-, nuortalaš-, ja anárašgiela giellajuhkosiid lahtuid nammadeapmi doaibmabadjái 2016 – 2019

22 § Sámedikki čilgehus stáhtaráđđái jagis 2015

23 § Sáttaságastallan sámedikki válgabaji doaibma- ja ekonomiiiprográmmas 2016 - 2019

24 § Márkanastinhoavdda virggi vuodđudeapmi

25 § Eará ovdan boahti áššit

26 § Čeahkkima loahpaheapmi

Mearrádus:

SáDi 7 § I VÁRRESÁGAJODIHEADDJI VÁLLJEN DOAIBMABADJÁI

23.2.2016 **2016-2019**

Sámediggelága 11 §:a mielde sámediggi vällje gaskavuodastis ságajodiheaddji ja guokte várreságajodiheaddji.

Sámedikki bargoortnega 3 § mielde ságajodiheaddji ja guokte várreságajodiheaddji välljejuvvojit válgabadjái ain hávil.

Stivrra evttohus:

Sámedikki čoahkkin vällje gaskavuodastis I várreságajodiheaddji doaimmabadjái 2016-2019.

Mearrádus:

SáDi 8 §
23.2.2016

II VÁRRESÁGAJODIHEADDJI VÁLLJEN DOAIBMABADJÁI 2016 - 2019

Sámediggelága 11 §:a mielde sámediggi vällje gaskavuodastis ságajodiheaddji ja guokte várreságajodiheaddji. Ságajodiheaddji doaibmá barggustis ollesáigásačcat.

Sámedikki bargoortnega 3 §:a mielde ságajodiheaddji ja guokte várreságajodiheaddji välljejuvvojit válgabadjái ain hávil.

Stivrra evttohus:

Sámedikki čoahkkin vällje gaskavuodastis II várreságajodiheaddji doaibmabadjái 2016-2019.

Mearrádus:

SáDi 9 § STIVRRA VÁLLJEN DOAIBMABADJÁI 2016-2019

23.2.2016

Sámedikki bargoortnega 5 §:a mielde: ”Sámedikki čeahkkin nammada sámedikki ságajodiheaddjiid maiddá stivrras seamma doaimmaide ja seamma doaibmabadjái. Sámedikki čeahkkin vällje dasa lassin sámedikki fásta lahtuin stivríi njeallje eará lahtu sámedikki vágabadjái ain hávil.

Stivra galgá ovddastit Suoma sámiid gielalaš ja guovlluguovdasaš joavkkuid nu bures go vejolaš.”

Go stivra välljejuvvo, galgá maiddá váldit vuhtii dan, mii nissonolbmuid ja almmáiolbmuid gaskasaš dásseárvvu birra addojuvvon lágas (609/86) lea mearriduvvon nissonolbmuid ja almmáiolbmuid ovddastusas doaibmaorgánain. Lága mielde doaibmaorgánain galget leat sihke nissonolbmot ja almmáiolbmot goappašagat uhcimustá 40 prosentta, juos erenomáš sivain ii eará čuovo.

Stivrra evttohus:

Sámedikki čeahkkin vällje stivrra doaibmabadjái 2016-2019

čuovvovaččat:

- 1) sámedikki ságajodiheaddjit nammaduvvojit stivrra ságajodiheaddjin;
- 2) dasa lassin stivríi välljejuvvojit sámedikki fásta lahtuin njeallje eará lahtu.

Mearrádus:

SáDi 10 § EALÁHUS- JA VUOIGATVUOHTALÁVDEGOTTI VÁLLJEN

23.2.2016 **DOAIBMABADJÁI 2012-2015**

Sámedikki bargoortnega 8 §:a mielde: ”Sámedikki čoahkkin vällje ealáhus- ja vuoigatvuohtalávdegoddái sámedikki válgabadjái ain hávil ságajodiheaddji, várreságajodiheaddji ja vihtta eará lahtu sihke juohkeoktii persovnnalaš várrelahtu. Ságajodiheaddji ja várreságajodiheaddji galgaba leat sámedikki fásta lahtut.”

Lávdegoddi galgá ovddastit Suoma sámiid gielalaš ja guovlluguovdasaš joavkkuid nu bures go vejolaš sihke buori áššedovdamuša doaibmasuorggistis.”

Go lávdegoddi välljejuvvo, galgá maddái váldit vuhtii dan, mii nissonolbmuid ja almmáiolbmuid gaskasaš dásseárvvu birra addojuvvon lágas (609/86) lea mearriduvvon nissonolbmuid ja almmáiolbmuid ovddastusas doaibmaorgánain. Lága mielde doaibmaorgánain galget leat sihke nissonolbmot ja almmáiolbmot goappašagat uhcimustá 40 prosentta, juos erenomáš sivain ii eará čuovo.

Stivrra evttohus:

Sámedikki čoahkkin vällje ealáhus- ja vuoigatvuohtalávdegotti doaibmabadjái 2016-2019 ja vällje dasa

- 1) ságajodiheaddji ja várreságajodiheaddji,
- 2) vihtta eará lahtu ja lassin
- 3) juohke lahttui persovnnalaš várrelahtu.

Mearrádus:

SáDi 11 § SKUVLEN- JA OAHPPAMATERIÁLALÁVDEGOTTI VÁLLJEN

23.2.2016 **DOAIBMABADJÁI 2012-2015**

Sámedikki bargoortnega 10 §:a mielde: *”Sámedikki čoahkkin vällje skuvlen- ja oahppamateriálalávdegoddái sámedikki vágabadjái ain hávil ságajodiheaddji, várreságajodiheaddji ja vihtta eará lahtu sihke juohkeoktii persovnnalaš várrelahtu. Ságajodiheaddji ja várreságajodiheaddji galgaba leat sámedikki fásta lahtut.*

Lávdegoddi galgá ovddastit Suoma sámiid gielalaš ja guovlluguovdasaš joavkkuid nu bures go vejolaš sihke buori áššedovdamuša doaibmasuorggistis.”

Go lávdegoddi välljejuvvo, galgá maiddáai váldit vuhtii dan, mii nissonolbmuid ja almmáiolbmuid gaskasaš dásseárvvu birra addojuvvon lágas (609/86) lea mearriduvvon nissonolbmuid ja almmáiolbmuid ovddastusas doaibmaorgánain. Lága mielde doaibmaorgánain galget leat sihke nissonolbmot ja almmáiolbmot goappašagat uhcimustá 40 prosentta, juos erenomáš sivain ii eará čuovo.

Stivrra evttohus:

Sámedikki čoahkkin vällje skuvlen- ja oahppamateriálalávdegotti doaibmabadjái 2016-2019 ja vällje dasa

- 1) ságajodiheaddji ja várreságajodiheaddji,
- 2) vihtta eará lahtu ja lassin
- 3) juohke lahttui persovnnalaš várrelahtu.

Mearrádus:

SáDi 12 § KULTURLÁVDEGOTTI VÁLLJEN DOAIBMABADJÁI 2016-2019

23.2.2016

Sámedikki bargoortnega 12 §:a mielde: *”Sámedikki čoahkkin vállje kulturlávdegoddái válgabadjái ain hávil ságajodiheaddji, várreságajodiheaddji ja vihtta eará lahtu sihke juohkeoktii persovnnalaš várrelahtu.*

Ságajodiheaddji ja várreságajodiheaddji galgaba leat sámedikki fásta lahtut.

Lávdegoddi galgá ovddastit Suoma sámiid gielalaš ja guovlluguovdasaš joavkkuid nu bures go vejolaš sihke buori áššedovdamuša doaibmasuorggistis.”

Go lávdegoddi válljejuvvo, galgá maddái váldit vuhtii dan, mii nissonolbmuid ja almmáiolbmuid gaskasaš dásseárvvu birra addojuvvon lágas (609/86) lea mearriduvvon nissonolbmuid ja almmáiolbmuid ovddastusas doaibmaorgánain. Lága mielde doaibmaorgánain galget leat sihke nissonolbmot ja almmáiolbmot goappašagat uhcimustá 40 prosentta, juos erenomáš sivain ii eará čuovo.

Stivrra evttohus:

Sámedikki čoahkkin vállje kulturlávdegotti doaibmabadjái 2016-2019 ja vállje dasa

- 1) ságajodiheaddji ja várreságajodiheaddji,
- 2) vihtta eará lahtu ja lassin
- 3) juohke lahttui persovnnalaš várrelahtu.

Mearrádus:

23.2.2016

Sámedikki bargoortnega 14 §:a mielde: *”Sámedikki čoahkkin vällje sámi giellaráđđái sámedikki válgabadjái ain hávil ságajodiheaddji, várreságajodiheaddji ja vihtta eará lahtu sihke juohkeoktii persovnnalaš várrelahtu. Ságajodiheaddji ja várreságajodiheaddji galgaba leat sámedikki fásta lahtut.*

Giellaráđis galgá leat uhcimustá okta lahttu guđege Suoma sámiid giellajoavkkus. Dasa lassin giellaráđđi galgá ovddastit nu buori áššedovdamuša go vejolaš giela dutkamis ja giellagáhttemis.”

Go giellaráđđi välljejuvvo, galgá maddái váldit vuhtii dan, mii nissonolbmuid ja almmáiolbmuid gaskasaš dásseárvvu birra addojuvvon lágas (609/86) lea mearriduvvon nissonolbmuid ja almmáiolbmuid ovddastusas doaibmaorgánain. Lága mielde doaibmaorgánain galget leat sihke nissonolbmot ja almmáiolbmot goappašagat uhcimustá 40 prosentta, juos erenomáš sivain ii eará čuovo.

Stivrra evttohus:

Sámedikki čoahkkin vällje sámi giellaráđi doaibmabadjái 2016-2019 ja vällje dasa

- 1) ságajodiheaddji ja várreságajodiheaddji,
- 2) vihtta eará lahtu ja lassin
- 3) juohke lahttui persovnnalaš várrelahtu.

Mearrádus:

SáDi 14 § SOSIÁLA- JA DEARVVASVUOHTALÁVDEGOTTI VÁLLJEN

23.3.2016 **DOAIBMABADJÁI 2016-2019**

Sámedikki bargoortnega 16 §:a mielde: ”Sámedikki čoahkkin vällje sosiála- ja dearvvasvuohtalávdegoddái sámedikki válgabadjái ain hávil ságajodiheaddji, várreságajodiheaddji ja vihtta eará lahtu sihke juohkeoktii persovnnalaš várrelahtu. Ságajodiheaddji ja várreságajodiheaddji galgaba leat sámedikki fásta lahtut.

Lávdegoddi galgá ovddastit Suoma sámiid gielalaš ja guovlluguovdasaš joavkkuid nu bures go vejolaš sihke buori áššedovdamuša doaibmasuorggistis.”

Go lávdegoddi välljejuvvo, galgá maiddáí váldit vuhtii dan, mii nissonolbmuid ja almmáiolbmuid gaskasaš dásseárvvu birra addojuvvon lágas (609/86) lea mearriduvvon nissonolbmuid ja almmáiolbmuid ovddastusas doaibmaorgánain. Lága mielde doaibmaorgánain galget leat sihke nissonolbmot ja almmáiolbmot goappašagat uhcimustá 40 prosentta, juos erenomáš sivain ii eará čuovo.

Stivrra evttohus:

Sámedikki čoahkkin vällje sosiála- ja dearvvasvuohtalávdegotti doaibmabadjái 2016-2019 ja vällje dasa

- 1) ságajodiheaddji ja várreságajodiheaddji,
- 2) vihtta eará lahtu ja lassin
- 3) juohke lahttui persovnnalaš várrelahtu.

Mearrádus:

SáDi 15 § Nuoraidráđi välljen doaibmabadjái 2016-2017

St 5 § NUORAIDRÁĐI VÁLLJEN DOAIBMABADJÁI 2016-2017
2.2.2016

Sámedikki bargoortnega 17 a §:a mielde: ”Sámedikki čoahkkín vällje nuoraidráđđái guovtte jahkái hávil čieža lahtu sihke juohkeoktii persovnnalaš várrelahtu. Nuoraidráđđi vällje gaskavuodastis ráđđái guovtte jahkái hávil ságajođiheaddji ja várreságajođiheaddji. Ráđi lahtut galget leat välljejuvvot boadidettiin 18–28 - jahkásaččat.

Nuoraidráđđi sáhtá välljet ráđđái guovtte jahkái hávil eanemustá vihtta bissovaš áššedovdi. Nuoraidráđi áššedovdit galget leat välljejuvvot boadidettiin 15–17 - jahkásaččat. Nuoraidráđis sáhtá leat iežas doaimma várás okta dahje dan eanet vuollejuhkosat. Nuoraidráđđi ásaha mearreáigái vuollejuhkosiid ja nammada juhkosii lahttun 15–28 -jahkásaš sámenuoraid. Ráđđi sihke ráđi áššedovdit galget ovddastit nu bures go vejolaš Suoma sámiid gielalaš ja guovlluguovdasaš joavkkuid.”

Sámedikki nuoraidráđđi lea čoahkkimis 1/2016 22.1.2016 (6 §) mearridan evttohit lahtuid ja várrelahtuid sámedikki čoahkkimii nuoraidráđđái välljema várás. Nuoraidráđđi lea vuhtii váldán evttohusa ráhkadettiin:

- dan, mii nissonolbmuid ja almmáiolbmuid gaskasaš dásseárvvu birra addojuvvon lágas (609/86) lea mearriduvvon nissonolbmuid ja almmáiolbmuid ovddastusas doaibmaorgánain. Lága mielde doaibmaorgánain galget leat sihke nissonolbmot ja almmáiolbmot goappašagat uhcimustá 40 prosentta, juos
- Suoma sámiid giellajoavkkuid, sámevuovllu ja olles Suoma ovddastusa nu bures go vejolaš nuoraidráđis.

Nuoraidráđi evttohussii váikkuhii maiddái vejolaš lahtuid aktiivvalašvuolta, ahki sihke beroštupmi váikkuhit sámenuoraid áššiide.

Nuoraidčálli evttohus (KTL):

Stivra evttoha Sámedikki čoahkkimii, ahte dat vällje nuoraidráđi doaibmabadjái 2016 – 2017 ja vällje dasa nuoraidráđi evttohusa mielde

- 1) čieža lahtu,
- 2) juohke lahttui persovnnalaš várrelahtu.

Mearráduš:

Stivra mearridii evttohusa mielde.

SáDi 15 § joatkašuvvá...

SáDi 15 § Stivrra evttohus:

23.2.2016

Sámedikki čoahkkín vállje nuoraidráđi doaibmabadjái
2016 – 2017 ja vállje dasa nuoraidráđi evttohusa mielde (**mielddus 1**)

- 1) čieža lahtu,
- 2) juohke lahttui persovnnalaš várrelahtu.

Mearrádus:

SáDi 16 § REHKETDOALLODÁRKKISTEADDJI JA SU VÁRREOLBMO VÁLLJEN
23.2.2016 **DOAIBMABADJÁI 2016-2019**

Sámediggelága 18 c §:a mielde: ”Sámedikkis leat guokte rehketoalldárkkisteaddji ja guktuin várreolmmoš, geat välljejuvvojit sámedikki doaibmabaji vástideaddji jagiid hálddahusa ja ekonomiija dárkkisteami várás.

Paragráffa 2 momentta mielde sámediggi ja vuoigatvuohtaministeriija vällje goabbáge ovtta rehketoalldárkkisteaddji ja sutnje várreolbmo. Goittot nubbi rehketoalldárkkisteaddji ja su várreolmmoš galgaba leat Guovddášgávpegámmára (Keskuskauppakamari) dahje gávpegámmára dohkkehan rehketoalldárkkisteaddji dahje almmolaš hálddahusa ja ekonomiija rehketoalldárkkistanlávdegotti dohkkehan rehketoalldárkkisteaddji.

Sámediggelága 18 d §:s lea mearriduvvon rehketoalldárkkisteaddji almmolaš dohkálašvuodas. Rehketoalldárkkisteaddjis galgá leat dakkár rehketoaimma sihke ekonomalaš ja vuoigatvuodalaš áššiid dovdamuš, mii dárbbasuvvo sámedikki rehketoalldárkkisteami dikšumis. Vádjitválddalaš olbmo dahje dakkára, guhte lea reastaluvvan dahje lea fitnodatgildosis, ii sáhte välljet rehketoalldárkkisteaddjin.

Sámediggelága 18 e ja f paragráffain lea dasa lassin mearriduvvon rehketoalldárkkisteaddji sorjjasmeahttunvuodas ja easttalašvuodas.

Sámedikki doaibmabajis 2012-2015 rehketoalldárkkisteaddjin leaba doaibman vuoigatvuohtaministeriija välljen JHTT Klaus Krokfors ja sámedikki välljen KHT Risto J. Hyvönen (várreolmmožin Tiina Mikkonen-Brännkärr).

Vuoigatvuohtaministeriija ii leat vel nammadan rehketoalldárkkisteaddji doaibmabadjái 2016 – 2019.

Stivrra evttohus:

Sámedikki čoahkkin vällje rehketoalldárkkisteaddji ja sutnje várreolbmo doaibmabadjái 2016-2019 hálddahusa ja ekonomiija dárkkisteami várás.

Mearrádus:

SáDi 17 § LAHTUID JA VÁRRELAHTUID NAMMADEAPMI SÁMI
23.2.2016 **PARLAMENTÁRALAŠ RÁDDÁI DOAIBMABADJÁI 2016-2019**

Sámi Parlamentáralaš Ráddái (maŋnelebbos SPR) guoskevaš soahpamuša 5 artikla mielde SPR:s leat 21 sámedikki lahtu, geaid Suoma, Norgga ja Ruota sámedikkiit välljejit iežaset vággain välljejuvvon ovddasteaddjiid gaskavuodas.

Artikla 6 mielde juohke riikka sámediggi vällje SPR:i vihtta (5) ovddasteaddji njealje (4) jagi doaibmabadjái. Ovddasteaddjiid galgá välljet vuosttas dievasčoahkkimis odđa sámediggeválggaid maŋŋá. Dasa lassín sámedikkiid politihkalaš njunnošat galget álo leat SPR dievasčoahkkima lahttun. Juohke riikka sámedikki stivra/ráddi vällje ovttá (1) ovddasteaddji SPR dievasčoahkkima lahttun. Guđege riikka sámedikki delegašuvdnii gullet nappo oktiibuot čieža (7) lahtu.

Soahpamušas ii leat máinnašupmi várrelahtuin. Sámedikkiit leat nammadan ovddit bajiin fásta lahtuide maiddá persovnnalaš várrelahtuid.

Stivrra evttohus:

Sámedikki čoahkkín vällje vihtta lahtu ja sidjiide persovnnalaš várrelahtuid Sámi parlamentáralaš ráđi doaibmabadjái 2016-2019.

Mearrádus:

SáDi 18 § SÁMIID OVDDASTEADDJI JA SU VÁRREOLBMUID VÁLLJEN
23.2.2016 **GIRKOLAŠČOAHKKIMII ČUOVVOVAŠ NJEALJEJAGEBADJÁI**

Sámiid ovddastussii evangelalaš-luteralaš girku girkolaščoahkkimis guoski girkoláhkaásaheapmi bođii fápmui 1.1.2000. Dasa guoskevaš njuolggadusat leat girkolágas (1164/99), girkoortnegis ja girku válgaortnegis.

Girkolága 20 logu 2 §:a mielde sámiid ovddasteaddjin sáhtta válljet

searvegotti dábaláš lahtu, guhte lea sámedikki birra addojuvvon lágas (974/1995) oaivvilduvvon sápmelaš, válgadohkálaš searvegotti luohttámušdoaimmaide ja lea lohpidan álgit ovddasteaddjin.

Girkolága 7 logu 3 §:a mielde válgadohkálaš searvegotti luohttámušdoaimmaide lea risttalaš oskkus dovdojuvvon searvegotti konfirmerejuvvon lahttu 1) geas lea 8 logu 3 §:a 1 momentta mielde jienastanvuoigatvuohta seamma dahje man nu eará searvegottis; ja 2) guhte ii leat geahču vuolde. Girkolága 8 logu 3 §:a 1 momentta mielde buot 18 jagi deavdán girku lahtuin lea válggain ovttalágan jienastanvuoigatvuohta.

Girkoortnega 19 logu 12 ja 18 §:in lea mearriduvvon sámiid ovddasteaddji sajadagas bismagoddečoahkkima ja proavásgoddečoahkkima lahttun. Sámiid ovddasteaddji lea Oulu bismagoddečoahkkima lahttu ja proavásgoddečoahkkima lahttu dan proavásgottis, masa stuorámuš oassi sámiid ruovttuguovllu searvegottiin gullá.

Girkolaščoahkkima odđa njealjejagebadji álgá 1.5.2016 ja nohká 20.4.2020.

Stivrra evttohus:

Sámedikki čoahkkín vállje evangelalaš-luteralaš girku girkolaščoahkkimii dan 1.5.2016 álgi njealjejagebadjái

- 1) sámiid ovddasteaddji, ja sutnje
- 2) vuosttas várreolbmo ja
- 3) nuppi várreolbmo.

Mearráduš:

SáDi 19 § SÁMIID SKUVLENÁŠŠIID OVTTASBARGOORGÁNA

23.2.2016

**VÁLLJEN JA SÁMEDIKKI OVDDASTEADDJIID NAMMADEAPMI DASA
DOAIBMABADJÁI 2016 – 2019**

Sámedikki bargoortnega 6 logus lea meroštallon ovttasbargoorgána dárkkuhus, sajádat, barggut, välljen ja čoakkáduš. Ovttasbargoorgána dárkkuhusan lea ovddidit ovttasbarggu sámiid skuvlenáššiin ja ovddidit ovttasbargui oassálasti organisašuvnnaid gaskasaš diehtujuohkima ja oktavuodadoallama. Ovttasbargoorgána doaibmá ráddeaddi orgánan sierra sámedikki linjáorganisašuvnnaš.

Sámedikki bargoortnega 82 §:a mielde: ”Sámedikki čoahkkin vällje ovttasbargoorgána iežas doaibmabaji vástideaddji áigái.

Ovttasbargoorgánas leat uhcimustá logi lahtu. Sámedikki čoahkkin nammada orgánai golbma lahtu, ovttas juohke sámi giellajoavkkus. Oahpahus- ja kulturministeriija, Lappi guovlluhálddahušvirgedoaimmahat, sámiid ruovttuguovllu gielddat Eanodat, Anár, Soađegilli ja Ohcejohka sihke sáme giela dahje sáme gielat oahpahuš lágideaddji eará gielddat iešguhtege ovttas lahtu ja persovnnalaš várrelahtu.

Ovttasbargoorgána ságajodiheaddjin ja várreságajodiheaddjin doaibmaba sámedikki nammadan lahtut.

Ovttasbargoorgána čállin doaibmá sámedikki skuvlenčáli.”

Stivrre evttohus:

Sámedikki čoahkkin

- 1) vällje ovttasbargoorgána sámedikki doaibmabadjái 2016 – 2019,
- 2) nammada ovttasbargoorgánai golbma lahtu, ovttas juohke giellajoavkkus,
- 3) nammada ovttasbargoorgánai ságajodiheaddji ja várreságajodiheaddji,
- 4) bivdá oahpahus- ja kulturministeriija, Lappi guovlluhálddahušvirgedoaimmahaga ja sáme gielat oahpahuš lágideaddji orgánaid nammadit ovddasteaddji ovttasbargoorgánai.

Mearráduš:

**SáDi 20 § SÁMIID SOSIÁLA- JA DEARVVASVUOĐAÁŠŠIID
OVTTASBARGOORGÁNA VÁLLJEN JA SÁMEDIKKI
OVDDASTEADDJIID NAMMADEAPMI DASA DOAIBMABADJÁI
2016 – 2019**

23.2.2016

Sámedikki bargoortnega 7 logus lea meroštallon ovttasbargoorgána dárkkuhus, sajádat, barggut, välljen ja čoakkáduš. Ovttasbargoorgána dárkkuhussan lea ovddidit ovttasbarggu sámiid buresveadjináššiin ja ovddidit ovttasbargui oassálasti organisašuvnnaid gaskasaš álbmotlaš ja rájáid rasttildeaddji ovttasbarggu. Ovttasbargoorgána doaibmá ráđdeaddi orgánan sierra sámedikki linjáorganisašuvnnaš.

Sámedikki bargoortnega 87 §:a mielde: ”Sámedikki čoahkkin vällje ovttasbargoorgána iežas doaibmabaji vástideaddji áigái.

Ovttasbargoorgánas lea ovddastus sámedikkis, sosiála- ja dearvvastaministeriijas, sámiid sosiála- ja dearvvastvuohatabálvalusaid ordnemis, buvttadeamis ja ovddideamis vástideaddji orgánain sihke sámiid ruovttuovllu gielddain.

Sámedikki čoahkkin nammada orgánai golbma lahtu ovttas gudege giellajoavkkus, eará orgánat nammadit gudege ovttas lahtu. Lassin gudege orgána nammada lahttui persovnnalaš várrelahtu. Lassin ovttasbargoorgánas sáhttet leat áššedovdilahtut ovttasbargoorgána mearridan vugiin.

Ovttasbargoorgána ságajodiheaddjin ja várreságajodiheaddjin doaibmaba sámedikki nammadan lahtut. Ovttasbargoorgána čállin doaibmá sámedikki sosiála- ja dearvvastvuohtačállin.”

Stivrra evttohus:

Sámedikki čoahkkin

- 1) vällje ovttasbargoorgána sámedikki doaibmabadjái 2016 – 2019,
- 2) nammada ovttasbargoorgánai golbma lahtu, ovttas juohke giellajoavkkus,
- 3) nammada ovttasbargoorgánai ságajodiheaddji ja várreságajodiheaddji,
- 4) bivdá sosiála- ja dearvvastvuohtamisteriija, sámeovuovllu gielddaid ja sámiid sosiála- ja dearvvastvuohatabálvalusaid ordnemis, buvttadeamis ja ovddideamis vástideaddji orgánaid nammadit ovddasteaddji ovttasbargoorgánai.

Mearráduš:

SáDi 21 §

**DAVVIRIHKKAID OKTASAŠ SÁMEGIELA FÁGA- JA
RESURSAGUOVDDÁŽA SÁMI GIELLAGÁLDU (SAAMEN KIELIKALTIO)
DAVVISÁME-, NUORTALAŠ- JA ANÁRAŠGIELA GIELLAJUHKOSIID
LAHTUID NAMMADEAPMI DOAIBMABADJÁI 2016 – 2019**

Sámi Parlamentáralaš Ráđi álggahan sámi giellaovttasbarggu odđasit organiserema boadusin Sámi giellalávdegoddi loahpahii doaimma 2012 ja davviriikkaid oktasáš sáme giela fága- ja resursaguovddáža Sámi Giellagáldu doaibma álggii 1.1.2013 interregurđain Sáfá2-fidnun. Doaibma gaskkalduvai 30.6.2014 fidnu nogadettiin, muhto álggii odđasit 1.8.2015 interregurđain Giellagáldu-fidnu bokte, mii nohká 30.5.2018. Fidnu áigge lea dárkkuhussan oažžut fásta ruhtadeami fága- ja resursaguovddáža doibmii. Fága- ja resursaguovddáža barggut leat earret eará giellagáhtten, giela ovddideapmi, terminologijabargu, norbmenbargu ja báikenammabálvalus. Giellajuhkosat addet ávžžuhusaid sáme gielaid geavaheapmái gulavaš áššiin, nugo norbmenbarggus ja odđa terminologijas. Giellajuhkosiid lahtuin gáibiduvvojit sáme giela dáidu ja giellaámmátlaš čehppodat.

Sámedikki bargoortnega 14 § mielde sámiid davviriikkaid oktasáš giellabarggu várás vuodđuduvvon doaibmaorgánaidda Suoma lahtuin uhcimustá okta välljejuvvo sámi giellaráđi lahtuid gaskavuodas. Davvisáme-, nuortalaš-, ja anáraš giela giellajuhkosiidda välljejuvvon olbmui galgá juohke giellajuhkosii välljet goittotge ovtta lahtu sámi giellaráđis.

Sámi Giellagáldu gaskaboddosaš njuolggadusaid mielde Suoma Sámediggi nammada davvisáme giela giellajuhkosii čuovvovaš lahtuid ja várrelahtuid, geat eai leat persovnnalaš várrelahtut. Davvisáme giela giellajuhkosii nammaduvvojit 2 fásta lahtu ja 2 várrelahtu ja anáraš giela giellajuhkosii nammaduvvojit 3 fásta lahtu ja 3 várrelahtu. Giellagáldu-fidnu joatká Sáfá2-fidnu láhkai nuortalaš giela giellajuhkosa doaimma ovttasbarggus Ruošša nuortalaččaiguin nu, ahte nuortalaš giela giellajuhkosii nammaduvvo okta nuortalaš giela lahttu Ruoššas. Nuortalaš giela giellajuhkosii nammaduvvojit 3 lahtu Suomas ja 1 Ruošša bealde sihke sidjiide várrelahtut, gain Ruošša nuortalaš giela ovddasteaddji várrelahttu lea persovnnalaš.

SPR nammada loahpalaččat buot lahtuid giellajuhkosiidda. Suoma Sámedikki ovddasteaddjin Sámi Giellagáldus doibme 1.1.2013–31.12.2015 gaskasaš áigge čuovvovaš lahtut ja várrelahtut:

- Anáraš giella: fásta lahtut Anna Morottaja, Petter Morottaja ja Maja-Liisa Olthuis ja várrelahtun Tanja Kyrö, Hannu Kangasniemi ja Mervi Skopets.

- Nuortalašgiella: fásta lahtut Erkki Lumisalmi, Tiina Sanila-Aikio, Seija Sivertsen ja Natalia Vaskova (Ruošša) ja várrelahtut Miika Lehtinen, Hilikka Fofonoff, Raija Lehtola ja Zoja Nosova (Ruošša).
- Davvisámegiela fásta lahtut Ellen Pautamo ja Kaarina Vuolab-Lohi ja várrelahtut Ulla-Maarit Magga ja Ailu Valle.

Stivrra evttohus:

Sámedikki čoahkkin vállje Sámi Giellagáldu giellajuhkosiidda
doaimmabadjái 2016-2019

- 1) davvisámegiela giellajuhkosii 2 fásta lahtu ja 2 várrelahtu,
- 2) anárašgiela giellajuhkosii 3 fásta lahtu ja 3 várrelahtu,
- 3) nuortalašgiela giellajuhkosii 3 lahtu ja 3 várrelahtu Suomas sihke
ovtta lahtu Ruoššas ja sutnje persovnnalaš várrelahtu.

SáDi 22 § Sámedikki čilgehus stáhtaráđđái jagis 2015

St 6 § **SÁMEDIKKI ČILGEHUS STÁHTARÁĐĐÁI**
2.2.2016 **JAGIS 2015**

Sámediggelága 7 §:a mielde Sámediggi ráhkada jahkásaččat stáhtaráđđái ráđdehusa čilgehusa dahkama várás čilgehusa das, mii mearkkašahtti lea dáhpáhuvvan sámiiid erenomážit guoski áššiid ovdáneamis. Vuoigatvuohtaministeriija lea bivdán doaimmahit čilgehusa 1.3.2016 rádjai.

Sámedikki čilgehus laktojuvvo riikkabeivviide addon Ráđdehusa jahkečilgehussii jagis 2015. Čilgehusa guhkkodat galggašii leat eanemustá vihtta siiddu.

Sámedikki bargoortnega 25 §:a 5 čuoggá mielde lánkačáli bargun lea ráhkadit gv. čilgehusa. Lánkačáli lassin čilgehusa ráhkadeapmái leat oassálastán guđege lánvegeotti áššemeannudeaddji iežas doaimmasuorggi oasil.

Sámi giellalága 29 § mielde giellačilgehus addojuvvo Sámediggái oktii válgabajis. Stáhtaráđi sámi giellalága ollašuttimis addojuvvon áhahusa 4 §:a mielde giellalánkačilgehus laktojuvvo sámediggelága 7 §:s dárkkuhuvvon sámedikki čilgehusa mielddusin. Čilgehusas ovdanbuktojit sámegeiela guoski lánkaásaheami heiveheapmi, sámiiid gielaláš vuoigatvuođaid ollašuvvan ja gielladiliid ovdáneapmi.

Sámedikki stivra gieđahalai čilgehusa čoahkkimis 19.1.2016 ja sirddii áššis mearrideami čuovvovaš čoahkkimii.

Áššái gulavaš áššebáhpárat, mat oaidnínlánkai čoahkkinbáikkis:

- Vuoigatvuohtaministeriija bivdda 15.1.2016 Sámediggelága 7§:s dárkkuhuvvon čilgehusa doaimmaheamis.

Vs. lánkačáli evttohus (KV):

Stivra dohkkeha sámedikki čilgehusa jagis 2015 ja dan mielddusin leahkki giellalánkačilgehusa sámedikki čoahkkimii evttoheami várás.

Mearráduš:

Stivra dohkkehii sámedikki čilgehusa jagis 2015 (**mielddus 2**) ja čilgehusa mielddusin leahkki giellalánkačilgehusa nuppástusaiguin (**mielddus 2 a**) sámedikki čoahkkimii evttoheami várás.

Merkejuvvui, ahte Petra Magga-Vars bođii čoahkkimii ášši gieđahallama áigge dmu 16.26.

Merkejuvvui, ahte Siiri Jomppanen vulggii eret čoahkkimis mearrádusa bargama manjá dmu 17.21.

SáDi 22 § joatkašuvvá...

SáDi 22 § Stivrra evttohus:

23.2.2016

Sámedikki čoahkkin dohkkeha sámedikki čilgehusa jagis 2015 (**mielddus 2**) ja čilgehusa mielddusin leahkki giellaláhkačilgehusa nuppástusaiguin (**mielddus 2 a**) vuoigatvuohtaministerijai doaimmaheami várás.

Mearrádus:

SáDi 23 § **SÁTTASÁGASTALLAN SÁMEDIKKI VÁLGABAJI**
23.2.2016 **DOAIBMA- JA EKONOMIIJAPROGRÁMMAS 2016 - 2019**

Sámedikki bargoortnega 4 §:a 5 čuoggá mielde sámedikki čoahkkin dohkkeha sámedikki guhkit áigge doaibmaprográmma ja ekonomiijaplána, mat dárkkálmuvvet jahkásaččat dohkkehuvvon doaibmaplánas ja bušehtas.

Sámedikki bargoortnega 45 §:a mielde dáid prográmmaid ja plánaid dohkkeheapmi lea guovtteoasat. Sámedikkis lea vuos áššis sáttaságastallan, man dárkkuhussan lea jodihit evttohusaid válmmaštallama. Joatkkaválmmaštallama vuodul sámediggi mearrida plánaid ja prográmmaid dohkkeheamis.

Sámedikki čállingoddi lea válmmaštallan sáttaságastallanmateriála, mii vuodđuduvvá ovddit válgabaji árvoštallamii ja boahhtevuoda hástalusaide (**mielddus 3**). Válgabaji guorahallan ollašuttui webropol-jearahallamin stivrii ja lávdegottiide.

Stivrra evttohus:

Sámedikki čoahkkin čadaha sáttaságastallama sámedikki doaibma- ja ekonomiijaplána 2016 – 2019 vuodustusain ja sisdoalus.

Sáttaságastallamis ráhkaduvvo beavdegirjjičállli vuolláičállán sierranas muittuhančála, masa merkejuvvojit dahkkon evttohusat.

Mearrádus:

SáDi 24 § Márkanastinhoavdda virggi vuodđudeapmi

St 11 § **EARÁ OVDAN BOAHTTI ÁŠŠIT**
2.2.2016

St 11.1 § **MÁRKANASTINHOAVDDA VIRGGI VUODĐUDEAPMI**
2.2.2016

Sámediggi álggahii kulturguovddášfidnu jagi 2000. Sámekulturguovddáža guoski smiehttamušas gávnnavu, ahte guovddáža dárkkuhussan lea oasistis láhčit sámiide buoret eavttuid iehčanasat doalahit ja ovddidit giela, kultuvrra ja ealáhusdoaimma, fuolahit ja ovddidit kulturiešráddema sihke doarjut sámiide mihtilmas ealáhusaid ovdáneami. Sámediggi lea Sajosa váldoláigolaš ja –doaimmi. Senaatti-giddodagat leat láigohan Sajosa giddodaga sámediggái, mii lea viidasabbot ovddosláigohan lanjaid eará geavaheaddjiide. Sámedikki láigosoahpamuša vuosttas eretcealkinbeaivi lea 31.12.2030. Sajosa láigosoahpamušfápmudus lea dahkkon stáhtain nu ahte dat gokčá sámedikki ja stáhtadoaimmiid láigguid (1 481 000/jahki). Stáhta jagi 2016 bušehtas láigosoahpamušfápmudus lea girjejuvvon jagi 2021 rájes 1 481 000 €:n.

Sajosa bálvalusovttadaga doaimma ruhtaduvvo sámedikki jagi 2016 bušehta mielde vuogatvuotaministeriija mieđihan stáhtadoarjagiin, fásta geavaheaddjiorganisašuvnnain berron láigobođuin ja bálvalusaid vuovdinbođuin sihke čoahkkinlanjaid gaskaboddosaš láigoheamis ožžojuvvon bođuin ja dasa laktáseaddji bálvalusaid vuovdimis ožžojuvvon bođuin.

Sámedikki bargoortnega 21b §:a mielde sámi kulturiešráddemii gulavaš bargguid teknihkalaš ollašuhttima várás doaimmá bálvalusovttadat, mii vástida Sámedikki vuollásažžan earret eará kulturguovddáža márkanastimis sihke teknihkalaš ja logistalaš bálvalusbuvttadeamis ja giddodaga bajásdollui gulavaš bargguin sihke iešguđetlágan dáhpáhusaid ordnemis. Bargoortnega 21b § 1 čuoggá mielde virgegaskavuđot márkanastinhoavda fuolaha Sajosa čoahkkinlanjaid márkanastima ja vuovdima lassin earret eará čoahkkimiid ja dáhpáhusaid buvttadeapmái (lágideapmái) gulavaš geavada áššiin sihke vástida bálvalusovttadaga ekonomiijas ja doaimmá dan jodiheaddjin. Márkanastinhoavdda bargguide gullá lassin su bargguide ja doaimmasuorgái gulavaš áššemeannudeaddjibargguid dahkan Sámedikki stivrii ja Sámedikki čoahkkimii.

Sámediggelága 16.2 §:a mielde sámedikki virgeolbmuide, virggiide ja virgegaskavuhtii heivehuvvo, mii stáhta virgeolbmui, virggiin ja virgegaskavuodas ásavuvvo ja mearriduvvo. Stáhta virgeolmmošlága (750/94) 4.1 §:a mielde virggiid sáhtá vuodđudit bálkkáide dárkkuhuvvon mearreruđaid olis. Virgeolmmošásahusa (971/94) 5.1 §:a mielde virggi vuodđudettiin galgá mearridit virggi nama ja vuodustusa, man mielde virggi bálká mearrašuvvá.

Sámedikki bargoortnega 4 §:a 13 čuoggá mielde sámedikki čoahkkín vuodđuda sámedikki virggiid. Bargoortnega 6 §:a 11 čuoggá mearrádusa mielde virggi deavdimis fas mearrida sámedikki stivra.

Márkanastinhoavdda barggus lea 18.11.2013 rájes mearraigásaččat doaimman Johanna Alatorvinen. Alatorvinen lea eretcealkán barggus 21.1.2016.

Hálddahushoavda lea almmuhan virggi ohcanláhkai 27.1.2016. Virgi lea bargoortnega mielde ohcanláhkai 30 beaivve ohcanáiggis.

Áššái gulavaš áššebáhpárat, mat leat oaidninláhkai čoahkkínbáikkis:

- Láhka sámedikkis (974/1995)
- Stáhta virgeolmmošláhka (750/1994)
- Stáhta virgeolmmošásahus (971/1994)
- Sámedikki bargoortnet

Hálddahushoavdda evttohus (PR):

Stivra evttoha sámedikki čoahkkimii, ahte dat

- 1) vuodđuda almmolaš doaimmahaga vuollásažžan doaimmi bálvalusovttadahkii ollesáigásaš márkanastinhoavdda virggi 1.3.2016 rájes,
- 2) mearrida virggi bálkán sámedikki bálkávuogádaga gáibádusdási IV ja das luohká I mielásaš mánotbadjebálkká.

Mearrádus:

Stivra mearridii evttohusa mielde.

SáDi 24 § Stivrra evttohus:

Sámedikki čoahkkín

- 1) vuodđuda almmolaš doaimmahaga vuollásažžan doaimmi bálvalusovttadahkii ollesáigásaš márkanastinhoavdda virggi 1.3.2016 rájes,
- 2) mearrida virggi bálkán sámedikki bálkávuogádaga gáibádusdási IV ja das luohká I mielásaš mánotbadjebálkká.

Mearrádus:

SáDi 25 § EARÁ OVDAN BOAHTTI ÁŠŠIT
23.2.2016

SáDi 26 § ČOAHKKIMA LOAHPAHEAPMI
23.2.2016